

Overige bijlagen

bij het verdiepingsprogramma
Sterke samenwerking:
Blijven samenwerken met de lokale kerk!?

Bij Oriëntatie 1: Werkblad 'ecosysteem in het bos'

Bij Oriëntatie 2: Werkblad 'ervaringen met samenwerken in een levenslijn'

Bij Kompas 1: Werkblad 'mozaïek van kerkplekken'

Bij Reisgids: Tekst van de reisgidsvideo

Bij Reisgids 1: Quicksan voor het evalueren van samenwerking

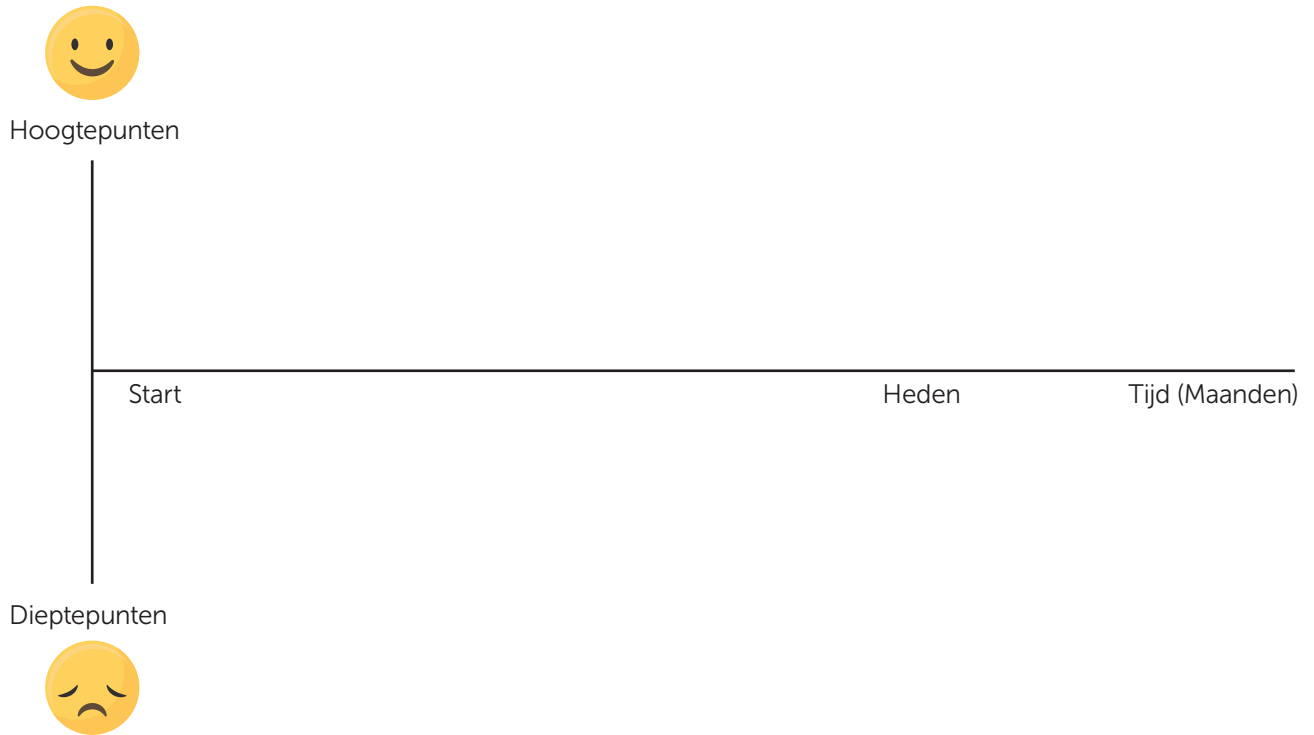
Bij Reisgids 2: Werkblad 'samenwerkingstest'

Bij Route: Tool voor het bepalen van een vervolgroute

Werkblad 'ecosysteem in het bos'

Werkblad 'ervaringen met samenwerken in een levenslijn'

Werkblad 'mozaïek van kerkplekken'

*Drukke wereld
Mijn vakje
mijn mening
Ik een lichte
jij een zwarte*

*We raken
elkaars randen
Daar licht iets op
verkleurd mijn
zicht en ziel*

*Ons gemompel
kleurt de wereld
Als de Ochtendgloren
het streeft
lichten wij op*

*Scheppingskracht
broedend als een
beschuttende schaduw
in open ruimte
ontvang ik vergeving*

André Bikker - schilderij gemaakt bij presentatie onderzoek Mozaïek van Kerkplekken - 2018
Techniek: Acrylverf opgebracht met paletmes, bankpas en veer

Tekst van de reisgidsvideo

Introductie

Een paddenstoel in het bos is afhankelijk van de bomen waar hij tussen staat. Maar wist je dat bomen net zo afhankelijk zijn van paddenstoelen? Dit speelt zich grotendeels onder de grond af. Je kunt het dus niet zien.

Maar zonder dat ondergrondse gebeuren kunnen bomen niet tot bloei komen. Ik zou hier een hele video over kunnen volpraten. God heeft zoveel wijsheid in zijn schepping gelegd! Iets daarvan ga ik nu toepassen op het blijven samenwerken met de lokale kerk. Welkom bij de derde video in de module 'Sterke samenwerking!'

Samenwerking evalueren aan de hand van vijf sleutels

Je bent al een aardig tijdje aan het pionieren. Als proefplek heb je ervaring opgedaan in het samenwerken met de lokale kerk of kerken. Naast alle aandacht die je proefplek vraagt, is het ook goed om deze samenwerking eens grondig te evalueren. Wat gaat daarin goed en wat kan beter? Willen jullie blijven samenwerken? Dat laatste hoop ik van harte! Maar misschien moet daarvoor wel iets veranderen. **In de video bij het basisprogramma heb ik vijf sleutels voor sterke samenwerking geïntroduceerd. Deze zijn ook heel geschikt om je samenwerking te evalueren.** Op die manier loop ik ze nu nog een keer langs.

- De eerste en meest centrale sleutel is een gedeelde missie met je partnerkerk. Regelmatig samen hierbij stilstaan lijkt niet zo urgent. Praktische en zakelijke afspraken voelen veel urgenter. Maar het besef van gedeelde missie is essentieel om elkaar vast te houden. Kunnen jullie elkaar nog steeds vinden in een gemeenschappelijk doel? Durf eerlijk te zijn als dat niet zo is. Wees ook eerlijk als er andere partnerkerken in beeld zijn gekomen. Doe daarbij recht aan de weg die jullie samen al zijn gegaan. Dit betekent niet dat er geen ruimte is voor andere partners. Maar wel dat je probeert om naar hen toe samen op te trekken met je eerste partnerkerk.
- In de loop van de pioniersreis veranderen je eigen belangen in de samenwerkingsrelatie. Waar jullie in het begin vooral nog veel steun nodig hadden, heb je nu misschien meer behoefte aan ruimte. Ook bij je partnerkerk kunnen dingen veranderen. Bijvoorbeeld door de krimp van hun kerk. Maar ook stijgende kosten kunnen bij hen leiden tot een andere situatie. Of misschien is je proefplek onbedoeld een aantrekkelijke kerkplek geworden voor een deel van hun leden. Dan is het niet ondenkbaar dat ze je proefplek als bedreiging gaan zien.
- Als de belangen verschuiven, dan kan de relatie onder druk komen te staan. Maar het kan ook dat de bruggenbouwers van het eerste uur er niet meer zijn. Bijvoorbeeld door een andere samenstelling van de kerkenraad of je eigen team. Zeker als niet iedereen voldoende is meegenomen in de ontwikkeling van je proefplek, kan het zomaar zijn dat mensen zijn afgehaakt. Verder staat bij veel kerken de bestuurskracht onder druk. Daardoor kan men de handen vol hebben aan zichzelf. En dit geldt misschien ook wel voor je eigen team. Maar een relatie waarin niet wordt geïnvesteerd, is gedoemd te mislukken. Dus investeer in je relatie, met het oog op de toekomst!
- De laatste twee sleutels bespreek ik nu even samen. Als de relatie onder druk staat, merk je dat vaak als eerste in de organisatie en in het proces. De samenwerking loopt niet meer zo soepel. Natuurlijk is het dan belangrijk om bij de evaluatie te kijken of de samenwerking nog wel slim is georganiseerd. Of misschien zijn er gewoon andere procesafspraken nodig. Maar de kans is groot dat het probleem dieper zit. Dan moet je terug naar de vorige sleutels.

Intermezzo

Voordat we verder gaan, heb ik een vraag voor je. Geïnspireerd door deze paddenstoel stuur ik aan op het naast elkaar bestaan van kerkplekken in wederzijds voordeel. Hiervoor bestaat een woord uit het oud-Grieks. Welk woord is dat? Je krijgt 30 seconden de tijd om hierover na te denken, alleen of even in overleg met iemand anders. Het antwoord volgt aan het einde van de video. Succes!

Ontwikkelingsfasen in relatie tot samenwerking

Bij het evalueren van een samenwerkingsrelatie moet je, naast de vijf sleutels, ook kijken naar de ontwikkelingsfase van je proefplek.

1. Startende proefplekken zijn vaak afhankelijk van een lokale kerk. Niet alleen financieel, maar ook op allerlei andere manieren hangt er veel af van de kerk die jou steunt. Als proefplek ben je dan meestal nog druk met je eigen identiteitsontwikkeling. Dit maakt het lastig om goed duidelijk te maken wat precies het eigene is van je proefplek ten opzichte van je partnerkerk. Dat hoort bij de beginfase.
2. Na verloop van tijd wil je als proefplek meer onafhankelijk worden. Je krijgt dan steeds duidelijker voor ogen waar je als proefplek voor staat én gaat. Vanuit deze groeiende identiteit ga je de verhouding met je partnerkerk anders bekijken. Dit leidt tot schurende situaties. En soms tot serieuze conflicten. Blijf in deze fase altijd de verbinding zoeken. En probeer te voorkomen dat je je eigen glazen ingooit met het 'pubergedrag' dat ook bij deze fase hoort. Het is heel gezond om meer ruimte voor jezelf te vragen. Maar zoek een goede balans. Hopelijk gaat je partnerkerk er dan als een wijze 'ouder' mee om.
3. Naarmate je een meer volwassen samenwerkingsrelatie krijgt, groeit het besef van verantwoordelijkheid voor elkaar. Je wilt als proefplek niet alleen maar vrij zijn. Je gaat ook steeds meer het goede zoeken voor je partnerkerk. De bekende organisatiedeskundige Stephen Covey heeft zelfs benadrukt dat échte volwassenheid te herkennen is aan een besef van wederzijdse afhankelijkheid.

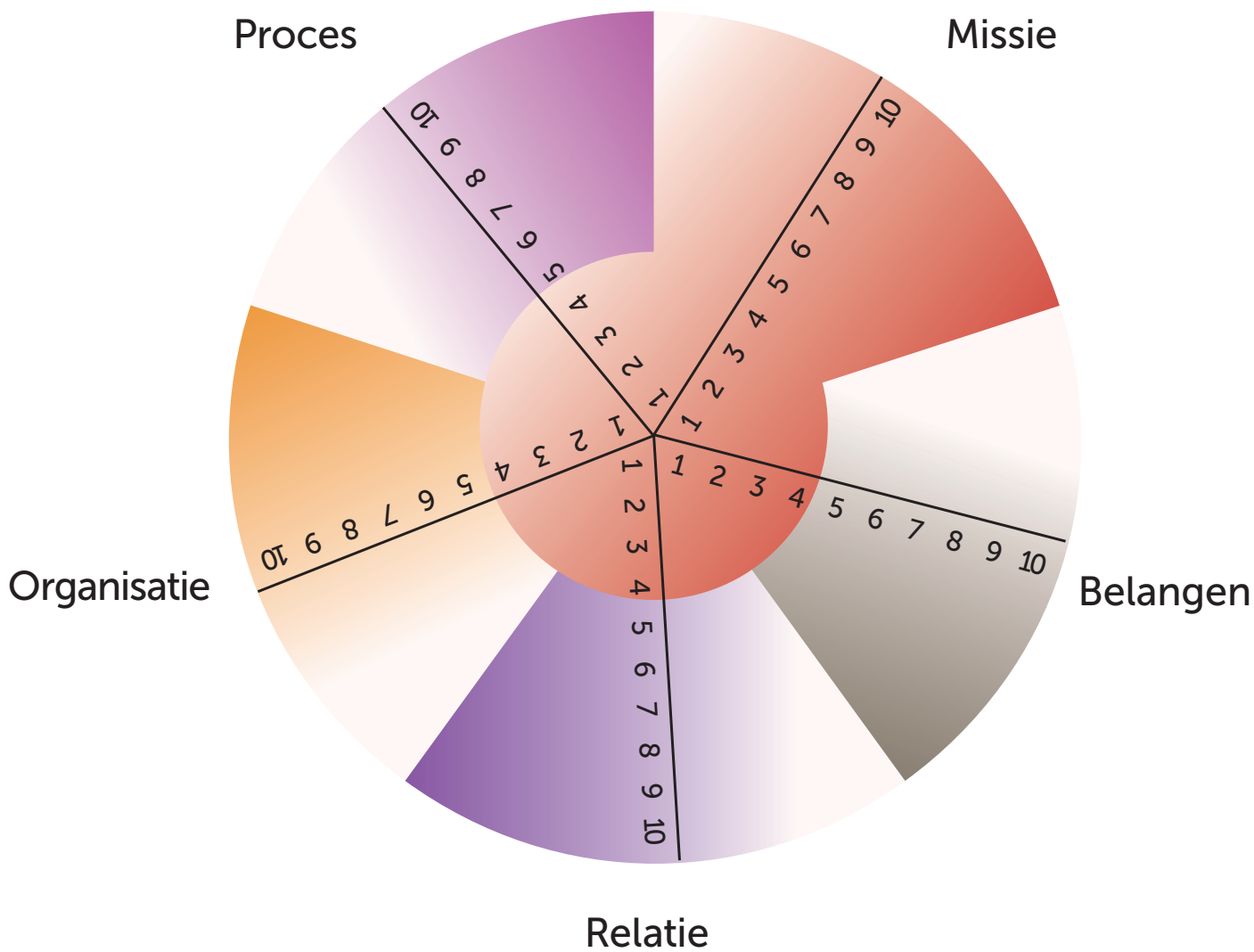
Dat brengt ons weer terug bij de relatie tussen paddenstoelen en bomen. Ook allerlei kerkelijke levensvormen kunnen elkaar verrijken en versterken. Ik geloof dat God het zo heeft bedoeld. Hij heeft dit principe niet voor niets in zijn schepping gelegd.

Afronding

Hierover ging ook mijn vraag zonet. Verschillende levensvormen die met wederzijds voordeel naast elkaar bestaan, noemen ze 'symbiose'. Symbiose tussen kerkplekken is er meestal niet vanaf dag 1. Dat moet groeien. Vanuit afhankelijkheid, via onafhankelijkheid, naar wederzijdse afhankelijkheid. Symbiose is wat we bedoelen met 'sterke samenwerking'. Dit kun je evalueren met vijf sleutels.

Met een werkvorm naar keuze mag je nu zelf een begin gaan maken met het evalueren van jullie eigen samenwerkingsrelatie. Succes!

Quickscan voor het evalueren van samenwerking

Werkblad 'samenwerkingstest'

Deze test is bedoeld om zicht te krijgen op hoe samenwerking tussen proefplek en partnerkerk wordt vormgegeven. Omcirkel bij elke 'check' de stelling die het meest van toepassing is. Denk hierbij concreet aan de verantwoordelijke mensen en organen van de partnerkerk waarmee de samenwerkingsrelatie wordt onderhouden.

Check 1 - Missie

- A. We moeten onze missie binnen ons team nog scherper krijgen.
- B. Wat onze eigen missie is, wordt steeds duidelijker.
- C. Onze missie is helder en geeft ons een duidelijke positie in het lokale kerkmozaïek.

Check 2 - Missie

- A. De missie van onze partnerkerk is mij niet helemaal duidelijk.
- B. Ik voel dat onze missie schuurt met die van onze partnerkerk.
- C. Onze missie wordt ook vanuit onze partnerkerk onderschreven.

Check 3 - Belangen

- A. Wat mij persoonlijk drijft om betrokken te zijn, kan ik nu niet helemaal kwijt.
- B. Het is spannend om open en transparant te communiceren met de partnerkerk.
- C. In vertrouwen worden alle perspectieven en gezichtspunten besproken met de partnerkerk en voelen we ons gehoord.

Check 4 - Belangen

- A. We moeten als team eerst helder krijgen wat we zelf belangrijk vinden.
- B. We moeten beter aangeven wat we belangrijk vinden in de gesprekken met de partnerkerk.
- C. Wat we halen en brengen wordt op waarde geschat en is in balans met de partnerkerk.

Check 5 - Relaties

- A. We moeten werken aan persoonlijk leiderschap binnen ons team om beter samen te kunnen werken.
- B. We leren in ons team steeds beter om elkaar op betrouwbaar gedrag aan te spreken.
- C. We evalueren regelmatig het leiderschap in ons team en maken afspraken over hoe leiding moet worden gegeven.

Check 6 - Relaties

- A. We moeten het onderlinge vertrouwen met onze partnerkerk vaker bespreken.
- B. We moeten meer aandacht geven aan wisselingen in de kerkenraad, zodat ook nieuwe leden weten hoe we samenwerken.
- C. We voeren regelmatig samen met vertegenwoordigers van de partnerkerk geloofsgesprekken.

Check 7 - Organisatie

- A. Ik ervaar te weinig draagvlak en ruimte om zelf beslissingen te nemen vanuit de partnerkerk.
- B. We moeten betere afspraken maken over hoe we in de samenwerking tussen ons team en de partnerkerk besluiten nemen.
- C. Hoe we georganiseerd zijn en aangestuurd worden, moeten we goed afstemmen op de doelen die we willen bereiken.

Check 8 - Organisatie

- A. We moeten daadkrachtiger worden als team, onder meer door onze talenten beter in te zetten.
- B. We moeten afspraken maken over hoe we samenwerken met de partnerkerk wanneer we het met elkaar oneens zijn.
- C. We werken goed samen met de partnerkerk; er zijn duidelijke rollen, taken en verantwoordelijkheden.

Check 9 - Proces

- A. Waar we staan in de pioniersreis, is niet duidelijk voor de partnerkerk.
- B. We moeten vaker evalueren en op basis daarvan onze werkwijze eventueel bijsturen.
- C. We hebben heldere wederzijdse afspraken over hoe en wanneer we de samenwerking evalueren.

Check 10 - Proces

- A. Het is mij regelmatig onduidelijk wie de regie voert over de samenwerking met de partnerkerk.
- B. De communicatie naar alle betrokkenen over waar we staan verdient meer aandacht.
- C. De afspraken over hoe we samenwerken zijn voor alle deelnemers bekend en we gaan erover in gesprek wanneer dit niet goed gaat.

Totaal score (maximaal 10 punten in totaal)

Aantal keer: **A** =

B =

C =

Uitleg bij de scores

A = afhankelijk (kindfase)

Veel A-antwoorden duiden erop dat jullie proefplek nog druk is met de eigen identiteitsontwikkeling. De uitdaging in deze fase is dat het nog best lastig is om helder te communiceren waar jullie (voor) staan. Dat geeft niet en hoort er gewoon bij. Overwinningen op jezelf kenmerken deze fase.

B = onafhankelijk (puberteit)

Veel B-antwoorden duiden erop dat jullie proefplek steeds duidelijker voor ogen krijgt waar ze voor staat en gaat. Vanuit deze steeds helder wordende identiteit mag je gaan ontdekken hoe jullie je verhouden tot de partnerkerk. Deze fase kenmerkt zich vaak door schurende situaties en soms zullen er conflicten zijn. Zaak is om aan vertrouwen te werken en verbinding te zoeken. Het elkaar (meer) loslaten kan ook een uitkomst zijn.

C = wederzijdse afhankelijkheid (volwassenheid)

Veel C-antwoorden duiden erop dat jullie proefplek steeds meer richting volwassenheid groeit in de relatie met de partnerkerk. Het gezamenlijke besef dat je elkaar nodig hebt en dat je van elkaar kunt leren, wordt steeds sterker. Jullie laten elkaar stralen in het lokale mozaïek van kerkplekken.

Tool voor het bepalen van een vervolgroute

Klik [hier](#) voor een printbare download van de onderstaande tool.
Of teken de tool zelf na op een groot vel papier.

Vervolgroute voor onze proefplek

Thema: _____ Datum routebepaling: _____

Wat willen we bereiken?	Wat hebben we nodig?	Welke concrete stappen gaan we zetten?	Wie is verantwoordelijk?	Wat zijn belangrijke aandachtspunten?

